

54281 1-3.5-6.

II. ÉVFOLYAM

1. SZÁM

foto

1937. JANUÁR

310

KÖNYVTÁR
FOLYÓIRATOK
38.39 1-15.37

70 FILLÉR

A nagyigényű amatőr
legbiztosabb és legtökéletesebb
negatív anyaga

Nagyításokhoz különleges fajta
Ilford brompapirok.

Magyar nyelvű prospektus díjtalan.
Bemutató a képviselőnél!
Exponálási táblázat díjtalan.

ILFORD — lemez, film és Leica-film
— Extra finom szemcse!

HYPER — Utolérhetetlen minőség!

PAN Nem drágább
mint más gyártmány!

Beszerezhető a fotóüzletekben vagy a vezérképviselőnél!

F
FEHÉR ÉS TSA.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Ilford negatív anyagra felvett
érdekes amatőr felvételeket
korlátolt mennyiségben veszünk.

„FLOU-NET” (L. Misonne
szabadalom)

A szabályozható, tökéletes
lágyszerző előtét.

A felvételnél és nagyításnál
egyaránt alkalmazható. Hatásában
felülmúlja a legjobb lágyszerző
lencsét is. Kapható a jobb szak-
üzletekben és a vezérképviselőnél

GALACZ V.

Budapest, IV.,
Váci-utca 78/80. IV. em. 3.

Prospektus
díjtalan!

T A R T A L O M

Cikkek: † nemes Harmatzy-Simon
Lóránt. — Neumüller M.: Élesen raj-
zó objektív — lágyszerző objektív.
— Inczédi Ákos: Mi az amatőr
fotografus. — Jó tudni. — Krónika:
Monaco-i kaland. — A „FOTO” pá-
lyázata. — Schuster Ferenc: Apró fo-
gások. — Krónika: „Mint az ola-
szok...” — Képeinkről. — A „FOTO”
pályázat díjnyertesei.

Műmelléletek: Izsák Elek: Után-
pótlás. — Székelyhidi Endre: Alkony.
— Aszmann Ferenc: Kain és Ábel. —
Wallacher László: Kévekötés. — Fahr-
ner Miklós: Teré-fere. — Kozma
László: Zúzmarák. — Dr. Csörgeő Ti-
bor: Le a lejtőn. — Sárkány Jenő:
Toronymagasságban.

Mielőtt Foto-albumot vásárol, nézze meg

Mindel albumgyártó cég
albumujdonságait.

A legalkalmasabb ajándék!

Olasók és izlések.

Telefon: (Eladás kiegészítőben is.)

1-271-46 VI., Szív uca 39 b.

Kérje
fotoszaküzletében

a „BERGMANN”
filmet, lemezt és papírt
A hűségért hűséget kap
mert a „BERGMANN”
anyagnál csalódás nem érheti

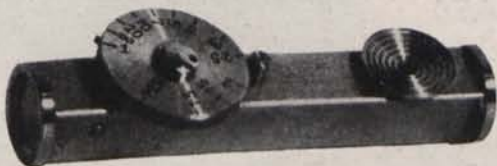
Vezérképviselőt:
SINGER SÁNDOR

Budapest,
IV., Irányi-utca 21-23.
Telefon: 1-854-18.

UJDONSÁG!

„Gépé” távolságmérő

Megbízható és olcsó

Kapható minden szaküzletben!

Nézzék meg a Belváros
legmodernebb fényké-
pészeti szaküzletét, ahol
régóta avult gépét modern gé-
pre előnyösen átcserelehet!

„FEHER OPTIKA”

látász- és fényképezési cikkek szak-
üzlete megnagyobbított helyiségében
nagy felkészültséggel áll igen
tisztelt ügyfelei rendelkezésére

Budapest, IV., Múzeum-krt 2. T.: 1-421-81.

Hock és Kiss
precíziós műszerészek

Fényképezőgépek és
töltőtollak

szakszerű javítása

**Budapest, IV.,
Kossuth Lajos-u. 1**
(Ferenciek bazárában)
Telefon: 1-897-45

Műhelyünk elismert!
Forduljon bizalommal hozzánk!

Foto cikkek

frissen és olcsón kaphatók

Buchwald Bernát
fotoszaküzletében

Budapest VII, Wesselényi-u. 33

Állandóan friss nagyméretű (30×40
cm. is) brompapirok és lemezek
kaphatók!

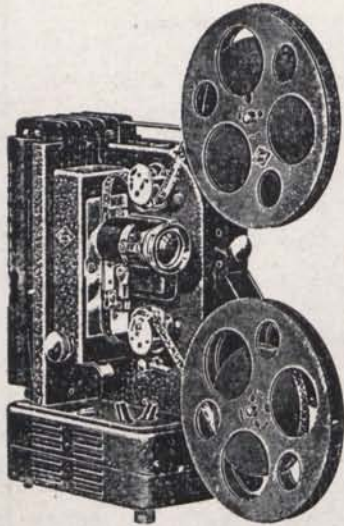
Passepartout és keretet

Készíttessen

Lorenz-nél

Budapest, IV., Károly-körút 3

Telefon:
1-408-63

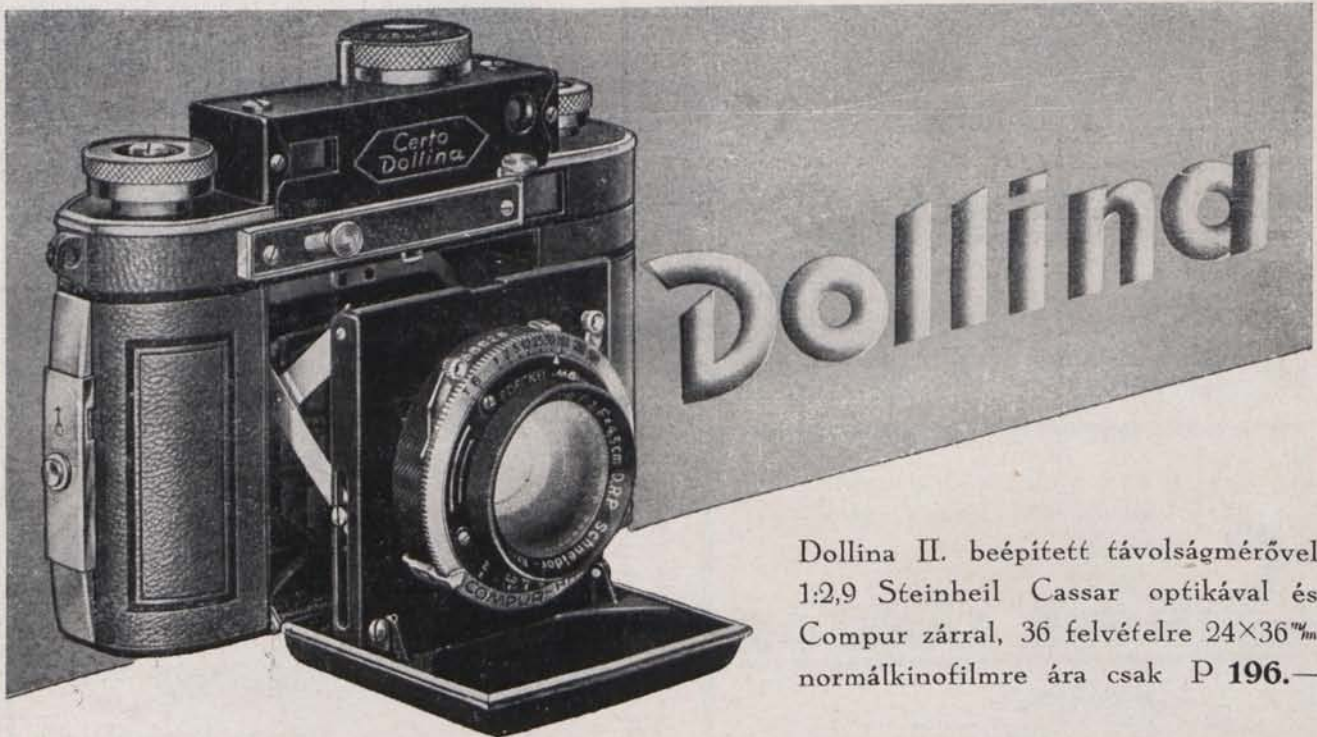

AZ EUMIG INDEX kamarával a filmezés könnyebb, mint egy boxgéppel való fényképezés, mert a film helytelen megvilágítása ezen egyedül álló felvevőnél kizárt dolog, ezt a részét automatikusan elvégzi a beépített fotocella. Ami pedig a film árát illeti, tájékozásul álljon itt, hogy egy kb. 9 méteres film ára, fordító hívással együtt 4-5 pengő és másfél percig gyönyörködhet annak vetítésében, amikor és ahányszor kedve telik benne.

Eumig felvevőkamarák fotocellával (Index kamara 9,5 mm filmek részére) 1:2.8 fémerejű Mayer Trioplannal, beépített fotocellával P 365.-

EUMIG Grossraumprojektor (nagyteljesítményű vetítő) iskolák, klubok, termek stb. részére, cserélhető 35, 50 vagy 65 mm gyutávú Meyer Kinon I. optikával, 1:1,6 fényerővel, komplett felszereléssel, 2 darab 140 m. szuperorsóval, 250 Wattos izzóval és plafondlámpával, 8, 9.5 v, 16 mm filmek részére, egyaránt P 610.-

Dollina II. beépített távolságmérővel 1:2,9 Steinheil Cassar optikával és Compur zárral, 36 felvételre 24x36^{mm} normálkinofilmre ára csak P 196.-

Schneider Xenar 1:2,9	5 mm. optikával	Comp. Rapid zárral	P 256.-
Zeiss Tessar 1:2,8	5 mm. optikával	Comp. Rapid zárral	P 290.-
Schneider Xenon 1:2	4,5 mm. optikával	Comp. Rapid zárral	P 320.-

Mimosa

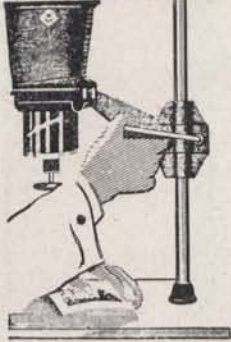
Mimosa-Patronok mindenféle kiskép készülékhez. Baldina, Contax, Dollina, Leica, Retinához alkalmas és utántölthető.

Mimosa Extrema és Mimosa Panchroma filmmel
 töltve ára P 4.60 és 4.70
Mimosa keskenyfilm 9,5 mm. 1 tekercs Ortho ... P 3.-
Mimosa keskenyfilm 9,5 mm. 1 tekercs Panchro P 3.50

VEZÉRKÉPVISELET: SILBERER ÉS FORNÉT
 TELEFON: 12-76-23.

PRAXIDOS

„Praxidos“ a legtökéletesebb autofokuszos nagyítókészülék, 6,5×9 cm méretig, tiszta fémből épített, szolid, megbízható gép, 4,5 fényerejű, 10,5 cm gyújtótávolságú Anastigmat, kettős kondenzátorral, tetszés szerint választható, 3 filmbetéttel és negatív tartóval együtt, lámpa nélkül,
ára P 450.—

Ugyanaz 4×4 cm méretig P 325.—

Ugyanaz 6×6 cm méretig P 390.—

BALDAMETER

A „Baldameter“ mikrométer finombeállítással ellátott távolságmérő, már 40 cm-től! Bármely gépre ráerősíthető a távolságmérő aljára szerelt papucs segítségével,
ára P 24.—

TEMPIPHOT

368

„Tempiphot“, kisméretű, zsebben hordható, fotocellás megvilágításmérő,
ára P 60.—

Hozzáerősíthető cella, miáltal 23⁰ Scheineres fotóanyaggal, 6,3 retessznyílással, 120 mp-ig mérhetők a felvételi idők,
ára P 30.—

SUPERKINO

„Perplex“ univerzális előhívótank minden méretű tekercsfilmhez, 4×6,5-től 6,5×11 nagys.-ig P 30.—
„Superplex“ ugyanaz napfény melletti előhív. 51.—
„Junoplex“ előhívótank 4×6,5 cm filmek részére, ára P 24.75
„Super Junoplex“ ugyanaz napfény melletti előhívásra, ára P 39.—
„Simplex“ előhívótank 6×6 vagy 6×9 filmek részére, napfény melletti előhívásra P 45.—
„Perkino“ előhívótank 1,60 mtr normalkinofilm részére (Leica, Contax stb.) P 30.—
„Superkino“ ugyanaz napfény melletti előhívásra P 60.—
„Perkino Labor“ csak hívóspirál 1,60 mtr normálfilm részére, ára P 16.—

CERTO DOPPELBOX

4,5×6 és 6×9 cm.

Szép kivitelű gép, nagy képkeresővel, amivel tetszés szerint készíthetünk ugyanarra a filmre akár 4,5×6, akár 6×9 cm. képeket, 4,5×6 cm.-ből kétszerannyit, mint 6×9 cm.-re. A kamarába beépített előtétlencse is van.

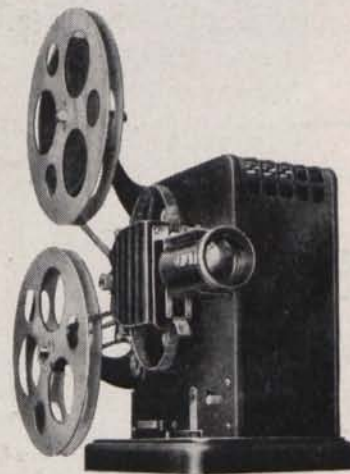
Ára P 25.50

Ugyanaz egyszerű kivitelben, csak 6×9-re P 13.50

Ugyanaz egyszerű kivitelben, előtétlencsével P 18.50

AZ EUMIG P. III. VETÍTŐ

8 vagy 9,5 vagy 16 mm filmek részére, nagy fényerejű Meyer Kinon I. optikával, 1:1,6 fényerővel, kitűnő hűtéssel, gombnyomásos megállító szerkezettel (vagy Pathérendszerű megállító szerkezettel) visszatekeréssel, 100 Wattos izzóval, 2 drb. 140 m. szuperorsóval és tokkal P 366.—

BUDAPEST, V. BÁLVÁNY-U. 16

Gevaert

Panchromosa a tél filmje

Már megjelent

FOTO

ÉVKÖNYVUJDONSÁGOK!
Photofreund Jahrbuch 1937.
Deutscher Kamera Almanach 1937.
Das Foto-Jahr 1937.

Beszerezhető

HASENFELD OSZKÁR
fotoszakkönyv kereskedésében
Budapest, VII., Erzsébet-körút 14. fsz. 1.
Telefon: 1-367-20.

**SZENES
MÁRTON**
fotokereskedő

Főüzlet: **IV, Károly-körút 16**
Telefon: 1-891-66

Fióküzletek: **VI, Teréz-körút 41**
Telefon: 1-124-71

VI, Teréz-körút 1/c
Telefon: 1-259-66

**WANAUS
JÓZSEF**

FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET

BUDAPEST, IV., SÜTŐ-U. 2

Deák Ferenc-tér sarok

TELEFON:
1-813-26

1937 JANUÁR HÓ

foto

MEGJELENIK HAVONTA

ELŐFIZETÉSI DÍJAK :

Egész évre 6 pengő

Félévre 3 pengő

Egyes szám ára 50 fillér.

Ausztriában 1 schilling

Csehszlovákiában 8 Kč

Romániában 40 lei

Jugoszláviában 12 Dinár

A PHOTO-CLUB ÉS A B. S. E. FOTOSZAKOSZTÁLYÁNAK ÉS A BP.

SZFŐV. VÍZMŰVEK FOTOSZAKOSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV.,

Ferencz József-rakpart 17

Telefon: 1-825-88

Postatakarékpénztári csekksz. 27627

† nemes Harmatzy-Simon Loránt

A közért önzetlenül munkálkodó férfi emlékének kijáró mélységes tisztelettel, a jó ember, a legjobb barát elvesztése felett érzett, szívünkéből fakadó nagy bánattal jelentjük,

nemes Harmatzy-Simon Loránt

nyugalmazott miniszteri tanácsos, a Photo-Club elnöke, a "FOTO" szerkesztő bizottságának tagja, 1936. évi december hó 30-án, 62 éves korában, rövid betegség után, váratlanul elhunyt.

A Photo-Club elnöki székében évekkal ezelőtt követte ugyancsak nagynevű bátyját: Dr. Harmatzy-Simon Dezső nyug. h. államtitkárt; e hosszú — nekünk mégis oly rövid — idő alatt a Photo-Club és a "FOTO" megindulásával ez a lap volt minden gondolata. Hogy a Photo-Clubba új élet, új szellem költözött, hogy lapunk életre kelt, hogy fejlődik, nagyrészt az ő érdeme is. Fáradságot nem ismerő buzgalommal cselekedett, járt-kelt, ha kellett — és mi tudjuk, hogy hányszor kellett — ha a club, a lap érdekeiről volt szó. A club belső életében jóságos lelkületével, nobilis, úri gondolkodásával, modorával tette betölthetlenné azt az űrt, melyet korai és váratlan halálával maga után hagyott.

Felejthetetlen halottunkat f. hó 2-án kísértük nagyszámú gyászoló közönség és a Photo-Club sok-sok tagjának impozáns részvéte mellett utolsó útjára a farkasréti temetőbe, hol sírjánál Dr. Székely Márton, a Photo-Club ügyésze, mondott magasszárnyalású, mindnyájunk nagy bánatát őszintén tolmácsoló búcsúztatót.

Elhunyt elnökünk emléke közöttünk marad.

Élesen rajzoló objektív – lágyan rajzoló objektív

A modern fényképezés megítélésénél nem annyira az egyesek működése, mint inkább az összesség átlagos teljesítménye az irányadó. A képek színvonala, a fototevékenység óriási elterjedtségével összevetve, nem emelkedett: szükséges lenne olyan utánpótlás nevelése, amely kiváló fényképezői működésével hazáját sikeresen képviselné.

Figyelembe kell vennünk, hogy a felvételi technika és annak segédeszközei a multtal szemben erős fejlődésen mentek keresztül. De a gépnek, előhívónak, felvételi anyagnak tökéletesedése a motívum szellemi feldolgozását nem pótolhatja. A könnyen kezelhető kisgépek hatalmas elterjedtsége mellett a pillanatsfelvételek tömegében mélyen átgondolt, tartalmilag értékes képet ritkán találhatunk. A hamis foto-reklám azon elve mellett, hogy: „Nyomd meg a gombot, minden egyébről mi gondoskodunk”, az amatőrök ezrei megfelelnek az önkritikáról. Ha a műkedvelők többsége majd megint be fogja látni, hogy a fényképezés nem csak szórakozás

és játék, hanem a köz javát szolgáló nevelési eszköz is, csak akkor számíthatunk újból a fotóművészet fellendülésére.

Mindnyájan tudjuk, hogy a mai ember élete fényképezés nélkül alig képzelhető el, nélkülözhetetlen az úgy a tudományos, mint a mindennapi életben; tartósan befolyásolja az ember lelki és szellemi életét, sőt világnyelvvé vált, melyet színek nélkül is éppúgy megért mindenki, mint a zenét. Mindennap, minden órában látunk képeket, sőt még éjnek idején is peregnek a kinoképecskék milliói a fehér vásznon. Távoli világokat és kultúrákat ismertetnek meg velünk és azok valóságában nem kételkedhetünk, mert hiszen a fénykép: dokumentum.

A fényképezés alig százéves fejlődésével fiatal művészet a festészethez és grafikához hasonlítva, amelyet sokáig utánzott. A pillanatsnyomástól a képig nem a művész szabadon alkotó keze vezet el, hanem a negatívot megteremtő fizikai-kémiai folyamat. Míg a festő és grafikus gyakran éveket tanulmányozza mű-

vészétének technikáját, addig a fényképező azt hiszi, hogy néhány fogással és recepttel már boldogulhat. A legszélesebb amatőröknek is végül tudatára kellene ébredniök annak, hogy csak akkor fogja a gép és mindaz, ami a felvételtől a képig elvezet, az alkotó eszméjét szolgálja, ha a legalaposabban ismeri úgy a negatív, mint a pozitív technikát.

Optikai szempontból a képszerkesztéshez két eszköz áll rendelkezésünkre: az élesen rajzoló anasztigmát, mint tökéletesen, és a lágyrajzú objektív, mint optikailag szándékosan tökéletlenül korrigált objektív. Ismerek kiváló fényképezőket, akik kizárólag csak az egyiket, vagy a másikat használják, még pedig sikeresen. Részemre a két különböző típusú objektív használata nem jelent kiegyenlíthetetlen ellentétet, és az utóbbi években nemzetközi kiállításokon elért számos sikerem tanúsítja, hogy minden egyoldalúság nélkül, mindkét objektív-típus céltudatos használata mellett, a motívumok helyes megválasztása esetén mindkét irányban eredményesen lehet működni.

Az **élesrajzú anasztigmát** hosszú tudományos munka eredménye, mert az egyszerű lencsével együttjáró optikai hibákat csak lassan sikerült kiküszöbölni. A lehetőleg nagy területen érvényesülő hajszálélesség és a nagy fényerő elérése volt a célja ennek a hosszú optikai fejlődésnek. Ennek az objektív-típusnak a túlzott részletesség és teljes nyílásnál a csekély mélységélesség a hátránya, mert a valóságnak így módon való ábrázolása nem felel meg annak a meglátásnak, amellyel az emberi szem az egyes tárgyakat érzékeli. Figyeljünk meg ebből a szempontból valamely csendéletet, hasonlítsunk össze néhány különböző objektív-nyílással készült felvételt, így többet fogunk tanulni, mint ha benyomások sokaságát örökítenénk meg pillanatfelvételeinkkel. Hiába! szemünk nem hibátlan anasztigmát. Hogy a kép a látottakat lehetőleg megközelítse, olyan lencsét használunk, amelyeknek némely hibái szándékosan nincsenek korrigálva. Már Petzval 1858-ban tájkép-objektívét változtatható lencsetávolsággal szerkesztette meg, hogy így nagyobb mélységélességet érhesen el. Az a felismerés, hogy lencsehibák kedvezőbb képábrázolást eredményezhetnek, később, a fotokézművészet legsivárabb évtizedeiben feledésbe ment. A bécsi iskola volt az, mely az évszázad fordultával a „monocle”-lencse alkalmazásával a hiányosan korrigált objektív iránt újból felkeltette az érdeklődést.

Az „Universal-Heliar”-on és a Perscheid-lencsén keresztül azután lassú fejlődés következett, míg szűrők, fénysugárelhajlító rácsok és előtétlencsék után a Verito- és Wessely-lencse mellett elérkezünk a rendelkezésünkre álló legjobb lágyrajzú objektívhez: a Rodenstock-féle „Imagon”-hoz. Kühn, a fényképezés nagymestere, a tiroli Birgitzben két évtizedes céltudatos munkával, Staebler optikus segítségével, az „Imagon”-nal olyan objektívet szerkesztett, amely a képet a természetes látásnak megfelelően adja vissza. Lényegtelen részletek eltűnnek a művészi összehatás előnyére, tájképeken a napsütés meggyőzően ábrázolható, festői képet retus nélkül érhetünk el, és nagy fényellentétek, melyeket az élesrajzú objektív túloz, (ezért hívják keményrajzúnak is), könnyen kiküszöbölhetők. Az anasztigmátoknak a nyílás és gyújtávolság által adott mélységélességét fokozza itt az objektív szerkezete és a hozzátartozó különleges „szita-fényrekesz”, lyuksorozatának hosszú kísérletezés útján megszerkesztett rendszerével. Ezért kapta az Imagon joggal a „mélységrajzoló” elnevezést.

Az élesrajzú objektív kezelésével minden kezdő hamar tisztában lesz, ha számol azzal, hogy a fényrekesz kellő szűkítésével könnyen elérhető az előtétől a háttérig minden részletet magában foglaló mélységélesség. A lágyrajzú objektív kezelése ezzel szemben sokkal nehezebb. De viszont a legteljesebb mértékben kielégíti a fényképező művészi törekvéseit. Az Imagon-nál meghagyattak chromatikus és szferikus lencsehibák, a fénysugarak menetét a szita-rekeszek szabályozzák. A megadott fényerő-értékek megfelelnek az élesrajzú objektív fényrekeszeinél használatos jelzéseknek. Fontos ezeknek az értékeknek figyelembevétele a megvilágítás pontos idejének helyes megállapítása szempontjából, aminek a lágyrajzú objektív használatánál különösen fontos szerepe van, mert helyes tónusárnyalatok és részletdús árnyékok elérését a helyes előhívás mellett csakis a precíz megvilágítás teszi lehetővé.

Amint azt már említettük, a lágyrajzú lencsével való fényképezéshez úgy a felvételnél, mint az előhívásnál kifinomult művészi érzékkel párosult tökéletes technikai tudás szükséges. Mindenekelőtt legyünk tisztában azzal, hogy a motívum megválasztása a főfeladat. A motívum szempontjából szokjuk meg, hogy a képben ne annyira a színeket lássuk, hanem inkább a vonalak szabályosságára, a formák harmóniájára és a fények és árnyékok helyes elosztására töre-

kedjünk. A természet a tárgyakat ötletszerű összevisszaságban tárja elénk. A felvétel helyének helyes megválasztása, a helyes megvilágítás alkalmazásának és minden zavaró mellékes részletnek elkerülésével kell a természetadta motívumot zárt képpé alakítanunk. Két út vezet itt a célhoz. Az egyik az élesrajzú felvételen és a nemes eljárások valamelyikén át visz a művészi képhatáshoz. Ebben az esetben hosszú évek gyakorlata és teljes technikai tudás a siker előfeltételei. Akik a másik úton járnak, azok a látgyrajzú objektívet használják, amely optikai tulajdonságainál fogva már magától elnyomja a zavaró részleteket, a képet leegyszerűsíti és a napfényt meggyőzően érzékelteti.

A legjobb látgyrajzú objektív kétségtelenül az Imagon, rajza tiszta és határozott, nem oly édeskésen látgy, mint az amerikai lencséké (Smith). Elnyomja az összbenyomást netán zavaró részleteket. Különleges fényrekesz-rendszere van. A középső nyílás adja az éles képmagot, míg a kis nyílások sorozata a szélső sugarakat használja fel a kép létrehozásához, ezek hozzák létre azt a festői csillogást, amely mintegy fedi az éles alapképet, a mélységélességet fokozzák és felderítik az árnyékokat. Ezekkel a szitärekeszekkel még oly kisebb nyílás mellett is elérhető szórás, amelynél már minden más látgyrajzú objektív éles képet adna. A szórás napsütés benyomását kelti a képen, de soha sem szabad túlzottnak lennie. Fontos emellett a homályos üveg megfigyelése, illetve a helyes képkivágás megválasztása. Hosszabb gyújtavolú lencsék használatánál és nagyobb formátumoknál (az Imagon gyújtavola 20 cm 9×12 cm képnagyságra) a homályos üveg megfigyelése olyan szépségeket tár fel előttünk, amelyeket kisebb formátumoknál soha sem észlelhetnénk. Döntő fontossága van a helyes beállításnak! Állítsunk be élesen mindenekelőtt a kép legvilágosabb részére, azután hosszabbítsuk meg lassan a kihuzatot mindaddig, amíg a körvonalak gyenge szórást mutatva még élesen látszanak. Kezdenek a nagyító üveg jó szolgálatot fog tenni; később már a képet inkább az összebenyomás szerint fogjuk megítélni. A helyes megvilágítás és a látgy előhívás a jó negatív további feltételei. Az előhívásnak fokozatosan, lassú folyamatban kell történnie, mert különben a fényekben helyes fokozatok, az árnyékokban részletek nem érhetőek el. A modern kettősrétegű emulziókkal helyes megvilágítás és hívás mellett még nagyobb fényellentéteket is ki tudunk küszöbölni, úgy, hogy

míg az adott színeknek megfelelő tónus-értéket régebben, az egyéni beavatkozásra módot nyújtó eljárásoknál, csakis a hiányos negatív tudatos korrigálásával érthetük el, ezt ma már mindjárt magában a negatívban biztosíthatjuk.

Kerüljük el minden esetre a túlexponálást; ennek ugyanis az Imagonnál sokkal súlyosabb következményei vannak, mint az anasztigmánál; az alapképen a finom szórás elvész. Fontoljuk meg továbbá, hogy a brómezüst rétegeken belüli visszasugárzás folytán a negatívban a szórás erősebb, mint ahogyan azt a szem a homályos üvegen látja. Minden negatívomat Rodinállal hívom elő és a hívást mindig 18° C. hőmérsékletű használt hívóval kezdem; pinachryptol-zöldben történt narkotizálás után addig hívok, míg a fények elötűnnek, azután az árnyék részleteit friss Rodinál hívóban (1:25—1:30) fejlesztem ki, melynek hőmérsékletét a szükséghez képest 26° C.-ig fokozom fel. Gondoljuk meg, a jó negatív a kép alapja a különböző papírfokozatok alkalmazkodó képessége mellett is.

És végül! Már a motívum megválasztásánál tudnunk kell, hogy milyen objektív-típussal jutunk el legjobban kitűzött célunkhoz. Ha valamely tárgy felületi struktúrájának anyagszerű finom ábrázolását akarjuk elérni, akkor az élesen rajzoló anasztigmát használjuk, ha pedig valamely hangulat visszaadása a cél, amikor is minden lényegtelen részletet mellőznünk kell, akkor a látgyrajzú Imagont vegyük igénybe. Ez meggyőzően ábrázolja a napfény csillogását és a modern fényudvamentes negatívanyag mellett oly fényözönt hoz a képbe, amely a sok lencséből összeállított élesrajzú objektívvel soha sem érhető el.

A tárgynak anyagszerű finom visszaadása, mint az ú. n. „Neue Sachlichkeit”-nek, a mai idők gondolatmenetével párosult észszerű továbbfejlődése és a tárgyaknak a továbbfejlődött impresszionizmus szellemében való festői ábrázolása között nem látok ellentétet, nem látok egymással szemben álló áramlatokat, mert hiszen a művész úgy a látgyrajzú, mint az élesrajzú objektívvel a fényképezés legmagasabb teljesítményeit érheti el. Mindjobban terjed az a felfogás, hogy a fényképezés nemcsak valamely optiko-kémiai folyamat, hanem önálló kifejezési módja benső átéléseknek, tehát... művészet. A tárgyak felületi anyagszerűségének legfinomabb visszaadásától a formáknak az összhatás kedvéért való feloldásáig rendelkezésünkre állnak az optikai eszközök és a mai fényképező-

Izsák Elek:

UTÁNPÓTLÁS.

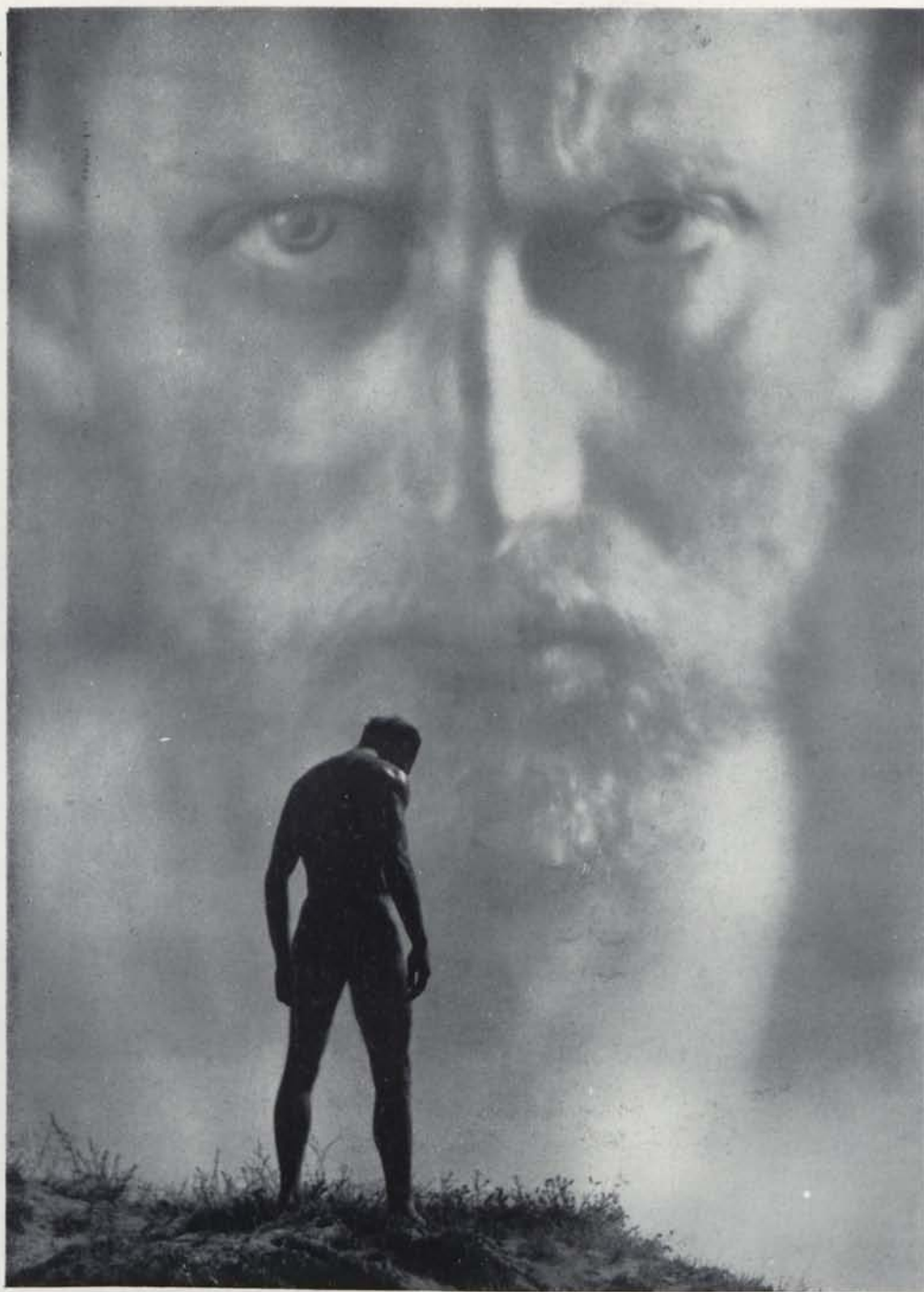
„FOTO” pályázat: Ezüst érem.

Székelyhidi Endre:

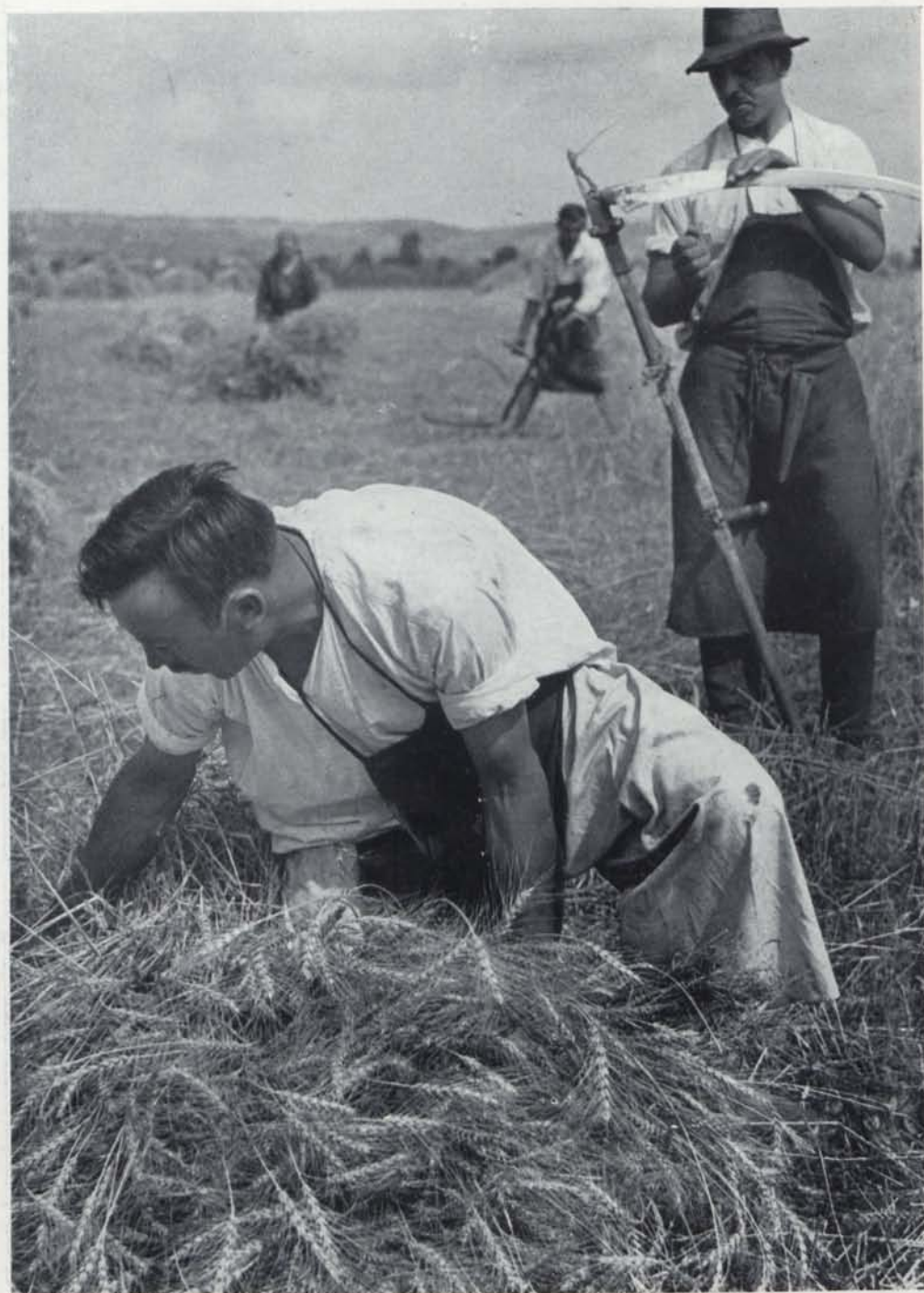
ALKONY.

„FOTO” pályázat: Bronz érem.

Aszmann Ferenc:
KAIN ÉS ÁBEL.

„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

Wallacher László:
KÉVEKOTÉS.

„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

Fahrner Miklós:

TERE-FERE.

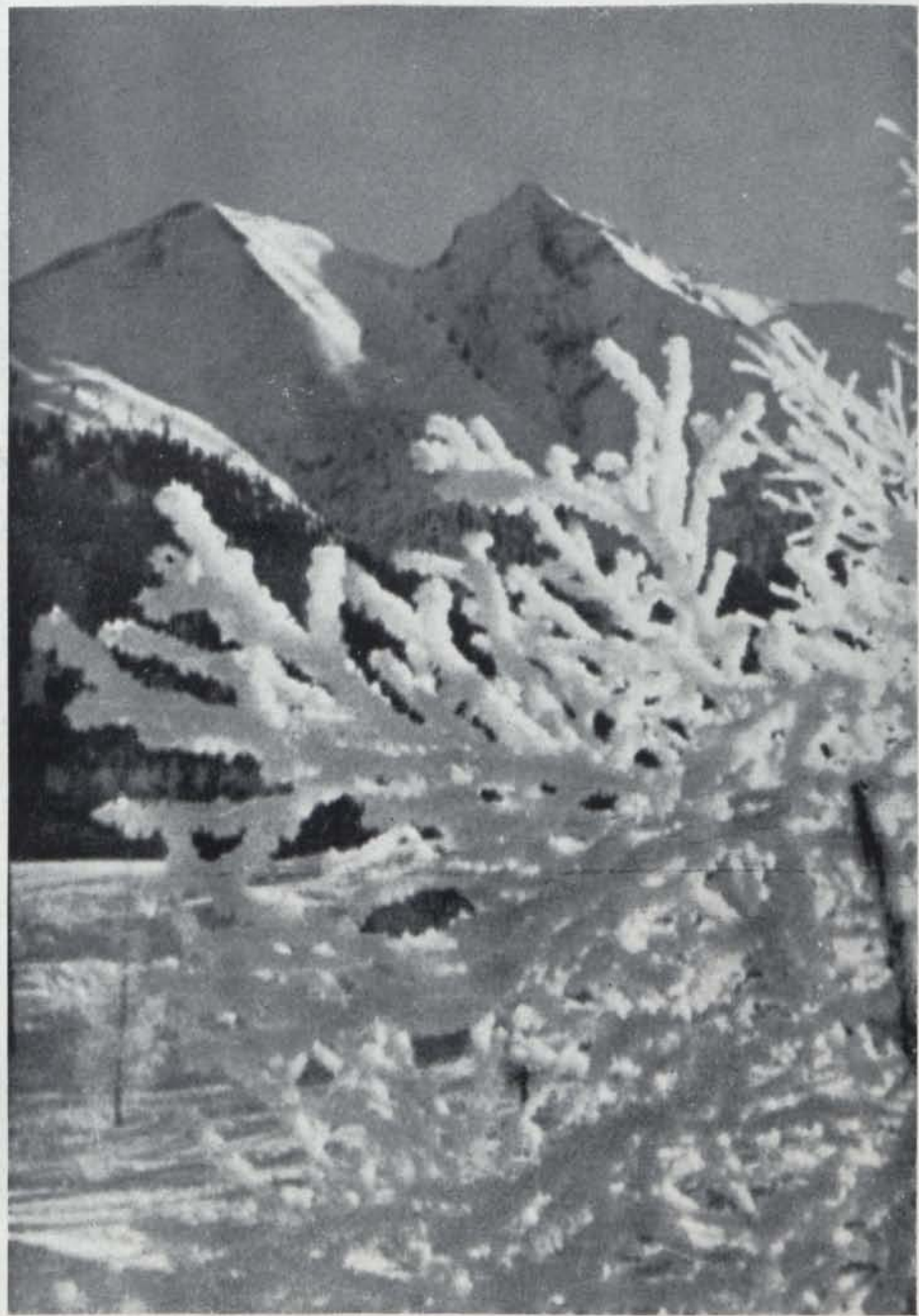
„FOTO” pályázat: Ezüst érem.

Kozma László:

ZŰZMARA.

„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

Dr. Csörgeő Tibor:
LE A LEJTŐN.

„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

Sárkány Jenő:
TORONYMAGASSÁGBAN.
„FOTO” pályázat: Bronz szobor.

nek széles tevékenységi köre az anyagszerű tárgyilagosságtól a valóság festői, impresszionista ábrázolásig terjed! De a legmagasabb teljesítmény mindig csak az alkotó egyéniségének érvényesülésével érhető el; az optikai eszközöknek a tárgy minémiségéhez kell alkalmazkodniok. Az optikai eszközök helyes megválasztása már magában is eldöntheti a kép sorsát. Kétségtelen ugyan, hogy a fényképező a formákat nem befolyásolhatja, mert hiányzik a szabad alakítás lehetősége, de a fény ábrázolásában, valamint a felületi adottság anyagszerű fínom visszaadásában utólérhetetlent alkothat.

Ha nem is áll rendelkezésére a fényképezőnek, úgy mint a festőnek a szívárvány színskálája, egyszerű szürke tónusfokozataiban mégis új világot tár fel előttünk. Nincs szükségünk a festészetnek és grafikának utánzására a kompozícióban és az olaj és guminyomás szabad technikájában, hanem a természet szépségeit saját módunkon, a fény segítségével visszük a néző elé. A fényképezés kifejezési módja a fény ábrázolása és a látványrajzú objektívek fontos eszközei ennek az új művészetnek, melynek lényege a fény visszaadásában van.

Neumüller M.

Hogyan találták fel a fotografálást?

Egyik tisztelt előfizetőnk a „FOTO” szerkesztőségére címezett, de tulajdonképpen hozzám intézett levelében azt írta, hogy csodálkozik, hogy én, aki az „Az ember néha elgondolkozik...” című cikksorozatomban oly sok mindenféléről szoktam „elgondolkozni”, — miért nem írok egyszer valamit a fotografálás megszületéséről is? Hiszen ez is nagyon érdekes téma, ami alkalmasint sokakat érdekelhetne.

Ez a felvetett ötlet, — mint a tó síma vizébe dobott kődarab, mind szélesebb gyűrűket, hullámokat vert fel gondolataimban.

Bizony, bizony! Idestova 100 éve lesz, hogy a fotografálást feltalálták. Ha az emberiség vagy a művelődés történelmének szempontjából tekintjük, ez a 100 év csak egy pillanat, — talán még annyi sem. De azért mégis sok idő, nagy idő! És mivé lett, mivé fejlődött, mivé izmosodott ezalatt a fotografálás?

Szédületes pályafutás ez!

Szegény öreg jó **Niepce József Nicefor**, az elmélkedő, kutató úttörő vagy munkatársa, a leleményes, ötletes és élelmes **Daguerre Louis Jacques**, — ez a tipikus gall zseni, — gondolt-e erre valaha? Elképzelték-e ezt, miközben a többé-kevésbé sikertelen kísérleteik során az egyik csalódásuk, kudarcuk a másikat követte? Vajjon megálmodták-e ezt ők valami, — szinte földöntúli, — revelációban?

*

Niepce tulajdonképpen véletlenül cseppent bele abba, hogy a fotografálás titkát keresse.

Kezdetben a papi pályára készült, sőt a Pères de l'Oratoire szemináriumban már tanított

is, amikor 1789-ben, 24 éves korában, merész pálfordulással a katonai pályára lépett át és Napoleon olaszországi hadjáratát mint lovastiszt küzdötte végig.

1801-ben aztán szülőhelyére Châlon-ba vult vissza és itt testvérével, — Claude-dal, — együtt minden idejét és energiáját egy hőlégmotor készítésére fordította.

Amikor pedig Senefelder 1813-ban feltalálta a lithografiát és Párisban 1814-ben felállították az első könyomdat, Niepce Párisba sietett, azzal a szándékkal, hogy ott ő is a lithografiával foglalkozzon. De ez a mesterség sem tudta őt hosszasan lekötöni. Hamarosan hátat fordított neki. Mintha csak érezte volna, hogy ő másra hivatott, hogy ő másért született erre a világra.

1814-ben, — közel 50 éves korában kezdett el foglalkozni, kísérletezgetni azzal, hogy miként tudna a fény segítségével képeket előállítani?

Maga a gondolat semmiesetre sem Niepce-nek az agyában született meg. Előtte már mások is foglalkoztak ezzel a problémával.

Sőt, — ha úgy vesszük, — a szálak a messze, nagyon messze multba nyúlnak vissza. Niepce korában, — és ezt ő bizonyára tudta jól, — a fotografálás lényegének elveit már eléggé ismerték. Csakhogy egy-két kutató tudóson kívül senki sem törődött velük és ezek közül is senki se vette azoknak semmi praktikus hasznát.

Így Fabricius Jeromos anatómus és sebész, a páduai egyetem tudós tanára 1566-ban már feljegyezte azt a megfigyelését, hogy a salétromsavas ezüst a fénynek kitéve megfeketedik és tudjuk jól, hogy a fotografálás, — végered-

ményében, — az ezüstnitrátnak ezen a tulajdonságán fordul meg.

Észlelte ezt bizonyára már Ibn Haijan Dzsa-bir arab orvos és alchimista is, aki az ezüstnitrátot a 9. század végén feltalálta. De őt a kérdés csak orvosi, sebészi szempontból érdekelte, — no meg, — talán még inkább, — az aranycsinálás, a bölcsek köve szempontjából.

Dr. Schulze János Henrik hallei orvos volt az első, aki a 18. század elején, — 1727-ben, — azzal kísérletezett, hogy Fabricius megfigyelése alapján napfény segítségével kopirozzon. Írásjeleket vágott ki papírból, ezeket reáragasztotta egy üvegszelence oldalfalára és az üvegszelencébe ezüstnitrát-oldattal leöntött krétát helyezve azt tapasztalta; hogy a krétán az írásjelek képe a napsugarak hatása alatt színbeli elváltozásokat okozott.

Majd az 1700-as évek második felében Scheele upsalai gyógyszerész és vegyész, — a hidrogén, nitrogén és a chlor felfedezője, — azt észlelte, hogy a chlorezüst a fénynek kitéve megfeketedik.

Ugyanezt utána nemsokára megállapította a svájci Sennebier is. A francia Charles pedig

1780-ban már elő tudta állítani tanítványainak az árnyképét, chlorezüstös fényérzékeny papírlapra.

Még később Wedgwood Tamás 1802-ben az egyik birminghami tudós társaságtól arra kapott megbízást, hogy kísérleje meg, lehetséges lenne-e ezüst sók segítségével képeket, rajzokat üveglapra kopírozni és ezúton árnyképeket előállítani? Wedgwood próbálkozása, — amelyben nagy segítségére volt honfitársa, — a biztonsági bányalámpa feltalálója: Davy, — oly irányban eredménnyel járt, hogy midőn sikerült a fény iránt érzékeny papírost előállítania és erre képeket vetített, a papíron azok a részek, ahol azokat fény érte, megsötétültek, — azok a részek, viszont, ahová árnyék vetődött, fehérek maradtak.

De mindezekkel az eredményekkel semmit sem lehetett kezdeni, mert a kapott képek egy idő múlva tönkrementek. Sem Schulze, sem Wedgwood, sem a többiek még nem jutottak el a fixirozásig.

Tulajdonképpen ez volt az, amit Niepce keresett. A fixirozás.

Folytatjuk.

Mi az amatőr fotográfus

Az amatőr, ha igazi szép dolgokat csinál, nem más, mint egy az élet viharában elkallódott művészlélek (esetleg megfelelő teremtő erő nélkül) a fénykép pedig egy kiélési forma, egy kifejezési eszköz épp úgy, mint az írás, az ecset vagy a hangszer. Az első percben talán túl merésznek tetszik ez a megállapítás, pedig a tapasztalat a fenti megállapítást igazolja. A legtöbb amatőrnél áll az az eset, hogy valamikor egészen fiatalon, mint minden ember álmodott, vágyott valami szépre, rajongott a művészetért. Írt verseket, elbeszéléseket, leste a szerkesztői üzeneteket, hol az Új Időkben, hol személyesen a Nyugatnál (Mérleg-utcában), szegény Osváthtal vitázott és harcolt, bíztatták, bíztatták, csak szóhoz jutni nem tudott.

Vagy egy ócska pianinón álmodott szépeket, amely álmokról valamely régi fiók mélyén eltemetett kottapapírok regélnek. Aztán jött az élet, nehéz küzdelmes harcokkal teli. Meghalt az apa, vagy jött egyéb csapás, az álmokat fel kellett adni és verekedni kellett a mindennapi

száraz kenyérért. Mikor ez megvolt elszaladt az idő. Elrohant az élet. A versek vagy elbeszélések helyett, a valóra nem vált álmok helyett maradt egy csendes szürke hivatal, esetleg kicsi örömmel a „Szeszipari Közlöny”-ben néha megjelenő szakcikk, aminek örül az ember, de azért mégis fáj, ha a Nyugatnál való régi ácsorgásokra, a képtárakra vagy a muzsikára gondol az ember és arra, hogy a fiatalon álmodott szép álmokból milyen kevés vagy éppenséggel semmi sem valósult meg. És ha nagyon fáj a szíve, előveszi a leghűségesebb barátot és vigasztalót a fényképezőgépet.

Az igazi amatőr megmarad mindig annak a szépeket álmodó és szépért rajongónak, aki volt egész fiatalon. Esetleg közben egy kis pocakot eresztett, egy kicsit megkopaszodott, de az álmai a vágyai és a szépért való rajongása megmaradt. Van egypár szép könyve, egy jó rádiója és egy fotografáló gépe amivel megy, megy a szabadba, továbbálmodni, felejtetni és rajongani a természetért. Boldogan örül

annak, hogy süt a nap, hogy a fény és árnyék játékánál szebb ezen a világon nincs.

Csinálja ugyanazt, amit a nagy művészek és írók, vígasztalnak és vígasztalódik és tanítja az embereket és minden képével azt igyekszik mondani: felejtsetek a bűt és bánatot és nézzétek, hogy milyen szép az élet. Amikor süt a nap, virágzanak a fák, csobogva csörgedezik a patkák, vagy hó takarja az egész világot, mintha a föld egyszerre álomvilággá változott volna. Vagy milyen szép egy ragyogó fiatal nő, egy nevető, boldogan kacagó gyerek. És ez mind itt van ezen a rossz, csúnya és mégis szép, drága földön.

Minden képével azt hirdeti, hogy felejtsetek el a bűt és bajt és örüljétek az életnek, amit az Isten adott nektek, hogy éljétek és tanuljátok meg élni, élni és örülni és **Látni** és **Lássátok** meg milyen szép az élet, a világ mindig, ha süt a nap, ha borult, ha virágzanak a fák, ha vágatnak a tavaszi felhők, ha ősszel kopaszon, levelüket hullatva állanak és az elmúlásról regélnek a nem is olyan rég tavaszi pompában állott fák. Az ember, ha fiatal és nevet, de akkor is, ha öreg és törődött és ha napon vagy kályha mellett melegszik és a duruzsló kályha tüze megvilágítja ráncos arcát, álmodik az elmúlt szép nyarokról.

Inczédi Ákos

Jó tudni,

- hogya** a normális filmtekercsre 12 felvételt készíthetünk (6×6), ha az első felvételt nem az 1-es számnál kezdjük; jóval előbb, a mutatókéz után az első pontnál álljunk meg a csavarással. Ily módon 8%-ot takaríthatunk meg;
- hogya** Magyarországon körülbelül 150.000 fotóamatőr van, akik közül mindössze kb. 50 beérkezett, neves amatőr;
- hogya** a film fényérzékeny rétegének vastagsága 1/200 milliméter;
- hogya** nem minden felhő valódi, amit a tájképeken látunk. Az amatőrnek sokszor nincs ideje vagy módja egy-egy felvételt megismételni; mit tegyen tehát, hogy a gyönyörűen megfogott tájkép felett ne éktelenkedjen nagy, fehér, felhőtlen égbolt? Ennek elkerüléséhez szükséges egy külön lemez, melyen csupán felhők szerepelnek. Kívánatos e célból, hogy az amatőrnek különböző napszakok és kü-

lönböző világítás mellett felvett felhős lemezei legyenek. Ezek közül kiválasztja a tájkép hangulatának és megvilágításának megfelelőt. Adva van tehát 2 lemez: 1 tájkép és 1 felhő negatív. Az eredeti tájképfelvételről akár kontaktnyomás, akár nagyítás után készíthetünk most egy tájkép-diapozitívot, legmegelőbbben 6×9, vagy 9×12 nagyságban. A két diapozitívot ráhelyezzük rétegoldalával egy újabb diapositívlemezre, vagy filmre és erre ránagyítjuk a felhőnegatív megfelelő részletét. Ez az utóbbi tehát maszknak számít. Hívás után nyerünk így egy felhő-pozitívot, tájkép nélkül. Van tehát egy tájkép és egy felhő-diapozitívunk. A két diapozitívot végül pontosan egymásra helyezzük, a széleket leragasztjuk, nehogy a lemezek elcsúszzanak. Nagyítókészülék segítségével új negatívot készíthetünk, mely már a tájképet a felhőkkel együtt tartalmazza. Erről a negatívról most már készíthetünk pompás felhőkkel bíró tájképnagyítást. Hangsúlyozzuk, hogy az eljárás sok gyakorlatot és technikai készséget igényel.

Monaco-i kaland

Sok évvel ezelőtt történt . . .

A fotografálás akkor még távolról sem örvendett olyan elterjedésnek és népszerűségnek, mint mai napság. Az amatőr-fényképező még feltűnt. Meg is bámulták, sőt megcsodálták.

Ami azt illeti: reá is szolgált szegény, amikor 13×18-as lemezekhez készült úgynevezett „utazó” vagy „kézi”, — (amennyire az „kézi” volt), — kamerákkal és ezeknek terjedelmes duplakaszettáival bajlódott. Micsoda haladás, micsoda kényelem volt aztán ehhez képest, amikor divatba jöttek az első kisebb alakú (10×12 és fél!),

— leginkább dobozserű, tekercsfilmes Kodak-ok! Amikor nem kellett többé vésződni a lemezváltással, hanem a filmtekercseket napvilágon lehetett kicserélni. Kivenni a már expozíciót és behelyezni a gépbe a frisseket.

Fennjártam a monaco-i várpalota előtti térségen, gyönyörködve a csodaszép kilátásban, amely a fal mentén harciasan felállított avult, de festői ágyúcsövek mellől nyílt. Ragyogóan verőfényes idő volt. Szorgalmasan csettentgettem a pillanatzáramat.

S a filmek fogytak is, úgy, hogy egyszerre csak új tekercs behelyezése vált szükségessé.

Kikerestem egy árnyékosabb fekvésű padot, hogy erre letelepedve ott hajtsam végre a váltást.

A tér kissé fel volt túrva. Vízvezetéket vagy csatornát javítottak, — már nem emlékszem. Elég az hozzá, hogy a mellett a pad mellett is, amelyre leültem, — fel volt ásva a föld. Egy darabig elnéztem még, hogy mint dolgoznak a munkások, aztán hozzáfogtam a váltáshoz.

Egy úriember sétált ott a közelenben. Látható érdeklődéssel figyelte, hogy mit csinállok. Meg is állt és úgy nézte. Egy idő múlva azonban, úgy látszik, valami gyanúja támadhatott, amikor a gépemben elhelyeztem a történetkinézésű tekeréscet és a gépet gondosan lezárva a filmszalagot előkészítettem a felvételekhez, — ami tudvalevőleg olyan mozdulattal történik, mint amikor az ember valami óra-

művet húz föl. A modern gépeken ez ma már zajtalanul megy végbe, de azokon a kezdetleges kodakokon valami fogaskerék is volt a gépben és a csavarásnál még ennek percegését is lehetett hallani.

Egyszerre csak az én úriemberem odalépett az egyik katonához, aki ott ácsorgott a palota kapuja előtt és el kezdett neki valamit nagy fontoskodva és titkolózva magyarázni.

Mit mondhatott neki: nem tudom.

De az tény, hogy amíg csak Monacóban időztém, ez a katona állandóan a sarkamban volt. El nem maradt tőlem egy pillanatra sem.

Lehet, hogy az az úriember pokolgépnek minősítette az én szegény, ártatlan, becsületes Kodakomat és engemet... nos, engemet meg legalább is anarchistának.

Krónikás.

A „Foto” pályázata

Várakozáson felüli eredménnyel zárult a „FOTO” első pályázata. A haladó és a már beérkezett amatőrök mellett igen nagy számmal küldték be képeiket olyanok is, akik eddig még nyilvánosan sehol sem szerepeltek. Külön kell felemlítenünk azt az érdekes jelenséget, hogy főleg vidékről érkezett be igen sok olyan jó kép, melyeknek szerzői eddig még teljesen ismeretlenek voltak és akiknek megfelelő művészi vezetés mellett elsőrangú eredményeket kell elérniök.

Pályázatunkra beérkezett 1687 kép, ezek közül kiállítva volt a Photo-Club műtermében, két csoportra osztva 312 kép. Az első csoportba azoknak az amatőröknek a képei kerültek, akik eddig még díjat nem nyertek, míg a második csoportba a haladók és beérkezettek képei soroztattak be. Úgy az első, mint a második csoportban 50—50 díj (szobrok, ezüst- és bronzplakettek, foto-anyagok) és a díjakon kívül elismerő oklevelek kerültek szétosztásra.

Helyszűke miatt — sajnos — nem áll módunkban a kiállított képekkel olyan részletesen foglalkoznunk, mint ahogy azt azok megérdemelték volna. Alábbi felsorolásunk tehát — legjobb szándékunk mellett is — hiányos kellett, hogy maradjon. Azok közül, akik

a második csoportban (haladók és beérkezettek) vettek részt: dr. Csörgeő Tibor, Aszmann Ferenc, Wallacher László, Fahrner Miklós, Izsák Elek, Székelyhidi Endre, Kozma László és Sárkány Jenő egy-egy képével ebben a számunkban külön foglalkozunk. A felsoroltakon kívül még Horváth Jenőt („A legszebbik szálát” című képe virágot szedő kislány életteljes, vonatvezetése és fényelosztása igen jó), Muhl Aladárt („Sütkérezés” című képe, napozó macska, az előtérben egy kerítés finoman elosztott árnyékaival), Mihálka Ernőt („Labdázó gyeremek” című képe igen jó mozgástanulmány), Czabán Mártont („Házörzö macska” című képén különösen finom féltónusok és árnyékok vannak), Horváth Mihályt („Balaton” című képe a tópartján mosó két nővel úgy elrendezettségében, mint világításában elsőrangú munka. Példája annak, hogy mikor, hol és hogyan kell látványzó lencsével dolgozni) említjük meg.

Az első csoportban kiállítók, a kezdők közül felemlítjük Marton Bélát („Téli est” című képe — petróleum lámpa fényénél varrogató öregasszony — technikailag is bravúros teljesítmény), Simon Gézát („Mária-leány” című képe — templomi lámpát vívő, fehér ruhás, virágkoszorús leány — kompozíciójában, megvilágí-

tásában igen jó), Beck Lászlót („Architektúra” című képe — tömegükkel impozánsan ható, jól meglátott hatalmas oszlopok tövében, napsütéses női alak — nagyon érdekes), Paitz Józsefet („Tükrözés” címen csendéletet állított ki nagyon érdekes reflexekkel), Villássy Pált („Megy a kocsi” című képe finoman érzékelteti a haladó kocsi nyomában felszálló port és a tüzelő nyári nap erős fényét).

Szeles Pál, Richter E. Rezső, Grosz Antal, Libál Antal nevei azok, akiket még — sok más, igen érdemes kiállító neve mellett — felemlítünk.

A kiállítást nagy közönség jelenlétében m. év december hó 13-án nyitotta meg ünnepélyes keretek között Harmatzy-Simon Lóránt, a Photo-Clubnak azóta váratlanul elhunyt nagynevű elnöke és ugyancsak ő zárta be azt december 20-án, amikor a díjak is kiosztásra kerültek. Ezt megelőzőleg a kiállított képekről beható és fölötté tanulságos foto-esztétikai megbeszélést tartottak Buzay Béla és Schusztér Ferenc a nagyszámú hallgatóság élénk érdeklődése és nagy tetszése mellett.

A nagy tömegben beérkezett és igen sok kiváló kép zsűrijének nehéz munkáját Harmatzy-Simon Lóránt, Schusztér Ferenc, Kósa József, dr. Félgyházy László, Stolz Róbert és Szölösi Kálmán végezték.

Apró fogások

Korábbi számainkban már foglalkoztunk a nagyítónak és a másoló szekrénynek elkészítési módjával és rámutattunk arra, hogy úgy a nagyításnál, mint a másolásnál segédeszközöket kell igénybe vennünk, hogy biztosan dolgozhassunk.

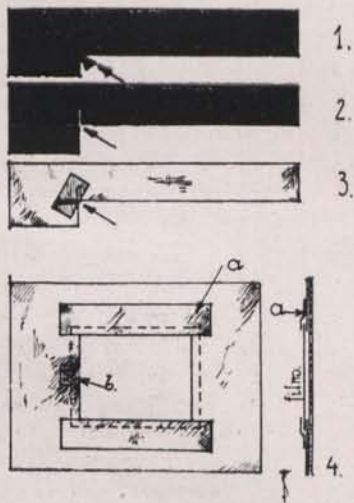
A nagyítónkat 9×12 cm-es negatív befogására készítettük. Abban az esetben, ha kisebb

negatívról nagyítunk, gondoskodnunk kell arról, hogy a nagyítónk 9×12 cm-es negatív részére méretezett negatívtartójába helyezett kisebb negatív szélei mellett ne jöjjön át fény, mert ez kellemetlen fátyolt okozna, valamint előfordulhat az is, hogy valamely fényes alkatrésztől visszaverődő fény behatása folytán az előhívott nagyításon fekete csíkok mutatkoznak.

A 9×12 cm-es negatív tartónak és az adott negatív méretének megfelelően tehát fekete papírból keretet fogunk kivágni és azt 9×12 cm méretű üveglapra ragasztjuk. Ennek a keretnek a kivágásánál legnehezebb a belső sarkok kivágása. Itt két eshetőség van:

1. amikor nem vágunk be a sarkokig és a sarkokban papírcsöngök maradnak (1. ábra);

2. amikor átvágtunk a keresztezéseken (2. ábra). Ez az eset különösen másolatok készítésénél kellemetlen, mert a fény a bevágáson átvilágít, minél fogva a pozitív képen fekete vonal fog mutatkozni.

Legjobb a sarkokat nyugodtan átvágni és azután a sarkokat a 3. ábra szerint beragasztani.

Filmek nagyításánál számolnunk kell azzal, hogy a film a melegben kunkorodik, miért is a filmet két üveglap közé kell tennünk. Legjobb a fekete kerettel beragasztott üveglapot egy tiszta üveglappal egyik hosszoldalán diaposzitiv-szegőszalaggal könyvszerűleg nyitható módon

összeragasztani. Így nem kell arra külön ügyelnünk, hogy másolás vagy nagyítás közben a két üveglap egymáson el ne csússzék. Minthogy a film is hajlamos az elcsúszásra, ennek megakadályozására keskeny fekete papírcsíkot ragasztunk fel a papírkeretre (3. ábra „a” szerint), úgy hogy a filmet a papírcsík alá tolhassuk és azzal lefoghassuk.

Kerülhet sor esetleg oly sötét negatív nagyítására, melynél a kivetített kép olyannyira fényszegény, hogy nem tudunk élesen beállítani. Fotokereskedésekben kaphatók mértani ábrákkal ellátott sötét üveglapok; a túlsötét negatívok helyére előbb ezt tesszük be a nagyítógépbe és ezzel állítunk be élesre. Ennek a különben jól használható élességbeállítónak hátránya azonban, hogy a beállítás után annak helyére kerülő nagyítandó negatívunk esetleg más vastagságú, ami az élességbeállítást többé-kevésbé bizonytalanvá teheti. E helyett a mód helyett tehát azt ajánlom, hogy a 3. ábra „b” szerint készítsünk kis ablakot a következő módon: egy 9×12 cm-es rossz negatívot teljesen kihalványítunk az ismert Fahrner-féle gyengítővel (vörösvérlúgsó, fixirnátron, brómkáli). Kimosás után a megszáritott lemez zselatinrétegét lekaparjuk úgy, hogy csak az ablak helyén maradjon meg a zselatin. Ezt a kis zselatin-foltot Neucoxin-nal megfestjük vörösre, majd száradás után vékony tusvonalakat húzunk rá. A fekete papírkeret felragasztása után a negatívot elhelyezzük a kerettel együtt a nagyítóba, megfelelő nagyságra beállítjuk a kivetített képet, és anélkül, hogy a negatívhoz nyúlánk, a kis vörös ablakon átvettített tusvonalakat állítjuk be élesre. A vörös ablakon át kivetített vonalak képe az érzékeny papírra nem ártalmas, mert a brómezüst papíros a vörös fényre nem érzékeny. **Schuster Ferenc**

„Mint az olaszok...”

Még a világháború előtt történt, amikor még az osztrák-magyar monarchia teljes fényében élt és uralkodott.

Hajónk hatalmas hullámokat verve fel a tükörsíma tengeren, szabályszerű tempóban közeledett Punta d'Ostrohoz, a cattarói öböl bejáratához.

A fedélzeten álltam és gyanútlanul tettem előkészületeket, hogy a Ko-

dakommal néhány új és érdekes felvételt készítsek, amelyekkel kiegészítem dalmáciai sorozatomat.

Bekanyarodtunk az öbölbe és már sikerült is néhány képet fölvennem, amikor a parancsnok hozzám jött és jóakaró hangon figyelmeztetett, hogy okosabb lesz, ha félreteszem a fényképező gépemet, mert a cattarói öbölben a fotográfálás szigorúan tilos

és esetleg nagy kellemetlenségnek tehetem ki magamat. Neki, — egyénileg, — mindegy, — ő nem bánja, hogy én fotográfálok-e vagy sem. De az a főhadnagy ott, azzal a másik katonatiszttel már nagyon görbe szemmel néz reám. Azok ketten hívták fel reám az ő figyelmét.

Szabály: szabály! Ez ellen nem lehet tenni. Elkedvetlenül helyez-

tem el a gépemet a táskájába és bosszús hangon szóltam:

— Igazán kellemetlen. Én éppen azért tettem meg ezt a kirándulást, hogy szép felvételeket készítek.

— Akkor tegyen úgy, mint az ola-

szok! — válaszolt a parancsnok, egykedvűen vállat vonva.

— Hát hogyan tesznek az olaszok? — kérdeztem én tőle.

— Lemennek a kabinjukba, bezár-

ják az ajtót, kinyitják az ablakot és ezen keresztül fotografálnak.

Talán nem kell mondanom, hogy kapva kaptam a jó tanácsot.

Krónikás.

Képeinkről

„LE A LEJTŐN”: Dr. Csörgeő Tibor képén a modern képszerkesztés ú. n. háromszögelméletének gyönyörű példáját látjuk. A modell mozgása elsőrangú, a véletlenszerűséget emeli a levegőben tartott sí-bot, a hegy magasságának hangulatát a modell völgyfelé irányuló tekintete növeli. A kép előterében finom részletekkel átdolgozott pompás havat látunk, a nyugodt háttér megválasztása a képtémát kedvezően hangsúlyozza. (Rolleiflex, Tessar 3,8, f:5,6, 2 × sárga szűrő, 1/50 mp., Pernox film, február, 11 óra.)

„ZUZMARA”: Kozma László. Az előtér kitűnő megoldását látjuk olyan képtémával, aminőt nálunk napsütéssel együtt ritkán nyílik alkalom találni. A szerző ügyesen helyezte el a zúzmarás ágakat: azok a háttérben lévő és finoman megvilágított hegycsúcsok árnyékaiba esnek s így nyugodt háttérrel biztosítanak a főtémának. A kép alsó 1/5 része unalmas, le kellett volna vágni.

„UTÁNPÖTLÁS”: Izsák Elek. Az utóbbi időben egészen a modorosságig felkapott, magyaros népviseletet ábrázoló képek között, a hangulat szempontjából talán egyedülálló kép. A modell nincsen a fotogratus kedvéért vasárnapi ruhába öltöztetve. Egészen véletlenszerűen üldögél és öltöget szín pompás tarka ruhácskáján. Arca a nehéz munkától gondterhes, kezének mozdulata bájos. A kép előterének elrendezése kellemes, háttére nyugodt, feltelosztása kedvező.

„TERE-FERE”: Fahrner Miklós. Lágyrajzú objektívvel készült felvétel, hangulatos környezetben, jól megvilágított modellekkel, finom, derült árnyékokkal. A három kisleány képbe helyezése kedvező, csak tartásuk nem elég eleven s így nem emelik a tere-ferre hangulatot.

„ALKONY”: Székelyhidi Endre. Hangulatos, teljesen egyéni felfogású kép. Érdekes a teljesen alacsonyan tartott horizont, a kevés előtérrel szemben a hatalmas és finom részletezésű háttér. Az előtér szinte sziluetszerű kezelése nem tónushelyes és így kissé bántó; ilyen napállás mellett ugyanis a valóságban a tárgyak árnyékos oldalán is kivehetők a részletek.

„KÉVEKOTÉS”: Wallacher László. Igen jól és tudatosan felépített kép. Helyes előtér megoldás. Az előtérben az egészséges, izmos, napbarnított kéveszedő mozgása kellemes, képbehelyezése jó, alakja a kedvezőtlen déli napsütés dacára tónusgazdag és tónushelyes. Kedvező mozgást ad a képnek, hogy a háttérben látható aratók mind mással foglalkoznak. A képszerűséget növeli az a körülmény, hogy a háttér a tényleges látásnak megfelelően finoman eléletlenedik s ez a szemlélőben szinte érezteti a nyári napsütés párák melegét. Nagyon szép az a lendületes vonal, amelyet az alakok elhelyezésével ért el a szerző. Ez a vonal adja a képnek a nagy mélységét. A kép baloldalán kissé erős a levágás, kevés a levegő.

„TORONYMAGASSÁGBAN”: Sárkány Jenő. Érdekes, hangulatos meglátás, nagy perspektívával és nagy tónusgazdagsággal.

„KÁIN ÉS ÁBEL”: Aszmann Ferenc. A szerző elvont témájú képeivel és a fotómontázs lehetőségeinek tökéletes kihasználásával egészen új foto-irány kezdeményezője. Megoldásai hangulatosak, nagy fantáziát és technikai készséget árulnak el. Képei oly tónusgazdagok és finomak, hogy a szemlélő önkéntelenül is keresi az eszközöket, amelyekkel azok készültek.

A „Foto” pályázat díjnyertesei

Bronzszobor: Aszmann Ferenc Budapest, Bandl Ferenc Budapest, dr. Csörgeő Tibor Budapest, Horváth János Eger, Kozma László Budapest, Molnár P. Erzsébet Debrecen, Muhl Aladár Sopron, Sárkány Jenő Sopron, Simon Géza Szekszárd, Wallacher László Szekszárd.

Agfa plakett: Bányász Ernő Budapest, Hinfner Pál Budapest.

Kodak plakett: Demeter Adorján Eger, Tolnai Miklós Budapest.

Ezüst érem: Angyalfi Andor Sopron, ifj. Boldog Pál Budapest, Czabán Márton Debrecen, Eichardt István Budapest, Fahrner Miklós Budapest, Friedmann Pál Budapest, M. heteyi Hetey Pál Budatétény, Horváth Mihály Sopron, Izsák Elek Budapest, Jehn Antal Sopron, Lelöczky Gyula Győr, Libál Antal Budapest, Marton Béla Budapest, Mihálka Ernő Budapest, Pesti József Sopron, Plettrich Elemérné Budapest, Richter E. Rezső Budapest,

Szentpétery Tibor Budapest, ifj. Steindl Viktor Tiszalök, Vozár István Békéscsaba.

Bronz érem: Balogh Gabriella Budapest, dr. Bánhegyi László Diósgyőr-Vasgyár, dr. Becsky Ferenc Budapest, Bozó Aladár Sümeg, dr. Bujdosó József Budapest, Danassy Károly Budapest, Domján Barnabás Budapest, Grosz Antal Kiskúnhalas, Fischer Ferenc Sopron, Hegedüs Sándor Kecskemét, Inczédi Ákos Gyula, Jáki István

Győr, Kalmár Ilona Csongrád, Kalmár Margit Csongrád, Kerényi Ferenc Budapest, Kelemen Endre Szekszárd, Kircsánszky Kálmán Budapest, vitéz Kuczoray Imre Budapest, dr. Lamatsch Sándor Budapest, Lázi Lajos Szeged, Máti István Székesfehérvár, Mátrai László Sopron, Molnár Béla Budapest, Pavlovich Sári Sopron, Polgáry László Szihalom, dr. Pénzes József Budapest, Plettrich Elemér Budapest, Resch László Paks, Rostás István Budapest, Seidl János Ferenc Sopron, Somogyi Béla Budapest, Spronz Károly Budapest, Székelyhídi Endre Endröd, Szobonya Béla Balatonlelle, dr. Szőke István Csongrád, Sztály János Budapest, Tábori Róbert Budapest, Tury László Cegléd, Tóth Anna Budapest, Tóth Károly Székesfehérvár, Vavrik Román Nógrádverőce, Vida Gyula Eger, Winkler Jenő Sopron.

Természetbeni díjak: Albumok: Szabó Dénes Budapest, Nagy Imre László Budapest, Barátossy Ferenc Székesfehérvár, Hajdu Sándor Budapest, Takács Lajos Budapest, Gaál Egon Budapest, Szabó Jenő Pest-szenterzsébet.

Justodrem (képv. Silberer és Fornét): Lakos János Budapest.

Mimosa díjak (képv. Silberer és Fornét): 1 csomag 6,5×9 Standard lemez: Törő Mihály Pécs, 2 tekeres Extrema film: dr. Szeles Pál Budapest, 2 tekeres Extrema film: Daka Rezső Budapest, 2 tekeres Extrema film: Vesztróczy Sándor Veszprém, 20 drb. Sunotyp lev. lap: Dorn Győző Debrecen, 20 drb. Sunotyp lev. lap: Nagy Gábor Budapest,

20 drb. Sunotyp lev. lap: Kulmann Sándor Budapest, 20 drb. Carbonbraun lev. lap: Beck László, Budapest, 20 drb. Carbonbraun lev. lap: ifj. Matolcsy.

Perutz díjak (képv. Schlesinger Félix): 2 tekeres film: Rédei György Budapest, 2 tekeres film: Villásy Pál Budapest, 2 tekeres film: dr. Urbanovich László Budapest, 12 drb. 6,5×9 Superorth lemez: Vándor István Budapest, 12 drb. 6,5×9 Perfo lemez: Okolitsny Szabó Zoltán Budapest.

Trapp & Münch díjak (képv. Kulhanek H. A.): 2 csomag Tuma gázfény lev. lap: Prohászka József Veszprém, 2 csomag Tuma gázfény lev. lap: ifj. Hanga István Cegléd.

Eisenberger díjak (képv. Kulhanek H. A.): 2 csomag Flavirid packfilm: Paitz József Torony, 2 csomag Flavirid packfilm: Dörgey Attila Budapest, 4 tekeres Flavirid film: Hanga István Cegléd, 4 tekeres Flavirid film: Kukorovics Miklós Alag, 2 tekeres Flavirid film: Katkó István Budapest.

Westendorp & Wehner díjak (képv. Schik Gy.): 1 tucat Strato lemez: Dobay László Kaposvár, 1 tucat Strato lemez: dr. Inkey István Győr, 2 csomag Colorpan film: Barta Éva Budapest, 2 csomag Colorpan film: Czmerk Mihály Budapest.

Foma díjak: 2 tekeres film: Boros Béla Budapest, 2 tekeres film: Hajtó Nándor Sopron, 2 tekeres film: dr. Sente-Geisler Kázmár Budapest, 2 tekeres film: vitéz Liphay László Pécs, 2 tekeres film: Vad Je-

nőné Pécs, 1 csomag 6,5×9 lemez: ifj. Vitál Ödön Budapest, 1 csomag 6,5×9 lemez: Wagner Lajos Vác.

Bergmann & Co díjak (képv. Singer Sándor): 1 tucat Beco lemez és 1 tekeres film: Németh József Budapest, 2 tekeres Bergmann film: Jáky Gyula Debrecen.

Gevaert díjak (képv. Wanaus Károly): 2 tekeres Gevaert film: Szónyi Ferenc Budapest, 12 drb. Gev. super Fromosa lemez: Klell Kálmán Budapest, 2 csomag Ridax levelezőlap: Pauer Sándor Budapest.

"Foto" féléves előfizetését: Merli Ernő Vasvár, ifj. Szabó István Mátészalka, ifj. Vincze Lajos Kiskúnhalas.

Elismerő levelek: Bálint Géza Budapest, Barta Dezső Budapest, Bereck Ferenc Pestszentlőrinc, Brüll László Budapest, Dévényi András Budaörs, fájfi Fáy Andrásné Újpest, Fejes László Pécs, Fekete József Nyiregyháza, Frey János Budapest, Hidég Ferenc Budapest, Horváth Ferenc Körmend, Járai Rudolf Budapest, Jászai Jenő Budapest, ifj. Kaczor Pál Cegléd, Kafher György Körmend, Kelemen Gyula Vásárosnamény, Korschelt Miklós Kispeszt, Löwinger János Székesfehérvár, Niederkirchner Frigyes Csepel, Petrás János Körmend, Schrankó Gyuláné Gödöllő, Sourjon Zoltán Budapest, Stagl Gusztáv Budapest, Sýposs Zoltán Budapest, Szabó Zsigmond Debrecen, Szücs Józsefné Budapest, Treszkony László Budafok, Veresegyházy Róbert Ormospuszta, Weinberg Ákos Budapest, Wrabl Antalné Budapest.

P Á L Y Á Z A T

Hauff-Monats-Post Stuttgart-Feuerbach pályáza. A Hauff cikkek (film, lemez, vegyszerek) híveinek kívánságára pályázatot hirdet az alábbi feltételek mellett:

1. díj RM 500.— 4. díj RM 150.—
2. díj RM 250.— 5. díj RM 100.—
3. díj RM 200.— 6. díj RM 50.—

a legjobb téli felvételre (karácsony, vagy hó), a legjobb tavaszi kép (virágos fák, felhők, stb.), Hauff filmmel (tekeres- vagy csom. film), vagy Hauff lemezekkel felvéve.

Feltételek:

A képek száma: Összesen 5 kép küldhető be.

Méret: Kontaktkópiák, illetőleg kiskép negatívokról 10×15-ig készült kartonra fel nem húzott nagytípusok.

Felvételi adatok: A kép hátlapjára jegezzük fel: a felvétel napját, a megvilágítási időt, lencse, blende, fényforrás, film- vagy lemezfajta és a beküldő pontos címét.

Csomagolás: A felhasznált film vagy lemez burkolata melléklendő. Filmek csak 4795. emulsió számtól és lemezek csak 16373. emulsió számtól kezdve érvényesek.

A vásárlás helye: Megnevezendő a

cég, melynél a negatív anyagot vettük.

Sokszorosítás joga: Minden küldeménynél igazoljuk rövid nyilatkozattal, hogy a beküldött kép eddig sehol meg nem jelent és sokszorosítási joga még másnak át nem adatott.

Negatívok: Fentartjuk jogunkat, hogy a díjazott képek negatívjait darabonként RM 20.— árban megvehessük.

Beküldési zárlat: 1937. május 31.

Díjazás: 1937. június. A jury határozata megtámadhatatlan.

Beküldendő a következő címre: „Die Hauff-Monats-Post-Wettbewerb, — Stuttgart-Feuerbach.”

A **Photoblätter** téli fotopályázatot hirdet, akár külső, akár szobában történt felvételekre. Az egyetlen kikötés csupán az, hogy a felvételek érdekesek és elevenek legyenek. A képek díjazása 15—75 Márka között mozog. A díjak száma: 30. Azonkívül még vásárlás útján 250 Márka kerül kiosztásra.

Pályázati feltételek: Legkevesebb 3 kép küldendő be. (A negatívak nem!) A képek az alábbi címre küldendők: **L. Schriftleitung der Photoblätter**, Berlin, S. O. 36. A borítékon feltüntetendő: **Photowettbewerb: Winter**.

A képek nagysága maximum 18×24 cm, nem kasirozva. Nagyításoknál megjelölendő, hogy mily formátumú az eredeti felvétel. Nemes eljárással készült képek nem jönnek tekintetbe.

Feltüntetendők a kép technikai adatai: 1. A kép címe. 2. Felvételi anyag és nagyság. 3. A felvétel időpontja, hónap, nap, fényviszonyok. 4. Optika és relatív nyílás. 5. Megvilágítási idő. 6. Szűrő vagy egyéb segédeszközök. Jelige, a képek száma és pontos cím.

A felvételi anyag lehetőleg **Agfa** gyármtányú legyen.

Beküldési határidő: 1937. évi március 5.

Nemzetközi, művészi amatőr fotókiállítás: **Leicester** (Anglia)

1937. évi február 22—március 13-ig. Beküldhető képek száma 6 drb. Részvételi díj: 1—2 kép esetében 2—6 Shilling. Beküldési határidő: 1937. évi január hó 22. Cím: Mr. H. Foscutt, 19, Doncaster Road, Leicester, England.

International Salon Albert Ier Charleroi (Belgium)

1937. évi március 2—16-ig. Részvételi díj: 5 Belgas. Beküldési határidő: 1937. évi január 31. Cím: Mr. R. Populaire, 18 rue de l'Égalité, Charleroi, Belgique.

International Exhibition of Pictorial Photography, Brighton, (England)

1937. évi április 14—május 1-ig. Részvételi díj: 5 Shilling. Beküldhető képek száma: 6 drb. A képek nagysága 30×40 cm, felragasztatlanul küldendők be. A keretbelyezésről a kiállítás vezetősége gondoskodik. Végző beküldési határidő: 1937. évi március 15. A jelentkezési íven a kiállító aláírásával bizonyítja, hogy a **beküldött képeket teljes egészében saját maga készítette.**

Ezúton közöljük, hogy olvasóinknak — válaszbélyeg esetén — a kiállításokon való részvételhez szükséges mindennemű felvilágosítást, tanácsot készséggel adunk meg. Rendes, pártoló vagy vidéki tagjainknak pedig ezen felül gyakorlati útmutatással szolgálunk és képeiknek a kiállításokra való elküldésével kapcsolatos teendőit is elintézzük, természetesen a póstköltség megtérítése ellenében.

KÖNYV ÉS LAPSZEMLE

Lichtkontraste und ihre Überwindung: Jenő Dulovits.

A művészi amatőrfényképezés egyik legkiválóbb magyar művelőjének könyvét jelentette meg a "Galerie" a mestert és műveit megillető pompás kiállításban.

Még aligha nyúlt valaki oly tökéletes elméleti és gyakorlati tudással, művészi érzékkel a fényképezés egyik legnehezebb problémájához, az ellenfények adta, legnehezebben megörökíthető, de annál csodásabb kép-hatásaihoz, mint Dulovits Jenő. Nemcsak mesteri képeit mutatja be könyvében, hanem mindegyikről kimerítő leírást is ad. Leírásai annál értékeesebbek, mivel nemcsak száraz technikai adatokat közöl, hanem feltárja minden egyes képénél azokat a nagy nehézségeket, amelyek az expozíciótól a nagyításig felmerültek és minden esetben közli azt a módot, fogást is, amellyel ezeket leküzdötte. Az amatőr nemcsak gyönyörködhet a pompás felvételekben, hanem a szöveg áttanulmányozása után önmaga is készíthet ellenfényes pompában tündöklő képet.

EGYESÜLETI HIREK

A Photo-Club hírei

A Photo-Club választmánya január 5-én tartotta rendes választmányi ülését, amelyen Schuster Ferenc alelnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a club nemrégien elhalt nagy elnökéről,

Harmatzy-Simon Lórántról. Emlékének a választmány tagjai mély meghatódottsággal és néma felállással adóztak.

A folyó ügyek tárgyalása során foglalkozott a választmány az egyetemi hallgató club-tagok felvételi és tagdíj ügyével. Elhatározta a választmány, hogy egyetemi hallgatók részére évi 10.— pengős kedvezményes tagdíjat állapít meg azzal, hogy ennek a tagdíjnak fejében egyetemi hallgatók a club felszereléseit is használhatják.

Modern Magyar Fényképezők néven új amatőrfényképező csoport alakult, amely a közel jövőben együttes kiállítással fog a közönség előtt bemutatkozni. A csoport alapítói között szerepelnek: Vadas Ernő, dr. Félegyházy László, Haar Ferenc, Halberg Gyula, Kinszki Imre, Seiden Gusztáv és sokan mások. Összejövetel és képbírálat minden csütörtökön este 8 órától az Amatőr Mozgófényképezők Egyesülete kistermében (VIII., Rákóczi-út 19, félemelet). Érdeklődőket, akik a modern felfogású fényképezéssel rokonszenveznek, szívesen látnak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A "FOTO" pályázat résztvevőihöz.

Felkérjük mindazokat, kik beküldött képeikhez válaszbélyegyet nem csatoltak, hogy azt szerkesztőségünkbe mielőbb eljuttatni szíveskedjenek, annál is inkább, mivel a képeket csak ez esetben áll módunkban visszajuttatni.

Hangsúlyozzuk, hogy a nyertesek kiállított képeit a pályázati feltételek szerint bármikor jogunkban áll a "FOTO"-ban leközzölni, azok a kiállított képek tehát, melyekről a zsűri úgy döntött, hogy közlésre alkalmasak, tulajdonunkban maradnak. A közlés sorrendjét és időpontját illetően szabad rendelkezést biztosítunk magunknak. A "FOTO" januári számában a legjobb képek közlését már meg is kezdtük.

A zsűri által megítélt díjak szétküldése már 1936. december hóban befejezési nyert.

Főszerkesztő: **KÓSA JÓZSEF**
Felelős szerk.: **WANAUS JÓZSEF**
Felelős kiadó: **HABEKOST JENŐ**

Ifj. Kellner Ernő Budapest, V, Csáky-u. 10.

DIJMENTES AMATŐR-FOTO TANFOLYAM

a PHOTO-CLUB (IV., Ferencz József-rakpart 17. Telefon: 1—825—88)

1936—37. évi díjmentes amatőr foto-tanfolyama:

Művészeti vezető: KÓSA JÓZSEF

Műszaki vezető: HABEKOSZT JENŐ

II. RÉSZ

1	Január 7, csütörtök	Modern képszerkesztés. (Vetítéssel.)	Habekoszt Jenő
2	Január 14, csütörtök	Fényképezés a szabadban. (Tájkép, zsáner, portré.) (Vetítéssel.)	Buzay Béla
3	Január 21, csütörtök	I. Fényképezés szobában és műteremben, természetes és mesterséges világítással. (Elméleti rész. Vetítéssel.)	Schuster Ferenc
4	Január 28, csütörtök	II. Fényképezés műteremben. (Gyakorlati rész.)	Kósa József
5	Február 4, csütörtök	III. A hallgatók felvételeket készítenek és azokat előhívják.	Kósa József
6	Február 11, csütörtök	Fényképezés éjjel. (Vetítéssel.)	Schuster Ferenc
7	Február 18, csütörtök	Infravörös fényképezés lehetőségei. (Ködben, sötétben, nagy távolságról. Vetítéssel.)	Szakál Géza
8	Február 25, csütörtök	Person-eljárás. (Gyakorlati bemutatással.)	dr. Wohl György
9	Március 4, csütörtök	Színes fényképezés. (Vetítéssel.)	dr. Wohl György
10	Március 11, csütörtök	A nemes eljárások általános ismertetése és a gummi-nyomás gyakorlati bemutatása.	Feledy Dezső

Az előadások kezdete pontosan 18 óra 30 perc.

Netán szükségessé váló sorrendi vagy egyéb változásokat a „FOTO“-ban fogunk közzétenni.

Az Elnökség.

**FOTO
SOMMER**
FÉNYKÉPÉSZETI SZAKKÖZLET

MŰVÉSZIES NAGYÍTÁSOK
BUDAPEST, IX.
RÁDAY-U. 2.
gyors, gondos, olcsó
kidolgozás.

AMATŐRÖK!

KészüljeteK a
„FOTO“ nagy tavaszi
fényképpályázatára.

A pályázati
feltételek a „FOTO“
februári számában
találhatók.

Szerkesztőség.

AKAR JÓL ÉS KÖNNYEN
BOROTVÁLKOZNI?

H A S Z N Á L J O N

GOLF

PENGÉT!

Kicsinybeni főelárusító:
Fischer Antal Fia
103 éves szaküzlet.

Budapest, VIII., József-körút 17

Vezérképviselőt:

GENESY ÉS PFANN
BUDAPEST, IV. FERENCIEK-TERE 3. I.

Hatschek Emil

**FOTO
OPTIKA
KINO**

*Andrássy út 13.
Erzsébet körút 38.*

Kérjen árjegyzéket!